

Checklist kwaliteit van het ZAT in het VO

Landelijk steunpunt ZAT

Nederlands Jeugdinstituut
ZAT infolijn t (030) 230 65 64
e infozat@nji.nl
i www.zat.nl

1. Realisatie van de doelen/prestaties		De praktijk voldoet aan het criterium		
		Nee	Deels	Ja
<i>doelen/prestaties m.b.t. leerling (en ouders/gezin)</i>				
1a	Afgesproken (passende) hulp of zorg wordt binnen de afgesproken termijn gerealiseerd			
1b	De afgesproken hulp of zorg wordt zoveel mogelijk door de aan het ZAT deelnemende organisaties geboden.			
1c	Leerlingen en/of ouders zijn tevreden over de wijze waarop het ZAT bij de aangemelde problemen/hulpvragen heeft bijgedragen aan de oplossing.			
<i>doelen/prestaties m.b.t. schoolpraktijk</i>				
1d	Docenten zijn in staat tot het vroegtijdig signaleren van (vermoedens van) problemen.			
1e	Docenten ervaren minder handelingsverlegenheid bij problemen met leerlingen.			
<i>Realisatie doelen m.b.t. zorgpartners</i>				
1f	De partners in het ZAT kunnen hun (wettelijke) taken ten behoeve van het onderwijs sneller en doeltreffender inzetten.			
1g	De partners bereiken dankzij het ZAT en samenwerking met onderwijs hun doelgroepen vroegtijdiger en laagdrempeliger.			
1h	De partners kunnen dankzij deelname aan het ZAT de hulp of zorg vroegtijdiger en laagdrempeliger inzetten.			
1i	De school is tevreden over de toepasbaarheid van de onderwijsgerichte advisering.			

<i>Realisatie doelen m.b.t. beleidsontwikkeling</i>			
1j	De bij het ZAT betrokken organisaties en overheden zijn tevreden over de beleidsbijdragen van het ZAT.		
2. Werkprocessen		De praktijk voldoet aan het criterium	
		Nee	Deels
<i>ZAT als netwerk</i>			
2a	Vanuit het ZAT (als netwerk en uitvoeringsteam) kunnen binnen de school snel en tijdig activiteiten worden uitgevoerd zoals advisering en consultatie rond een leerling, het geven van gerichte handelingsadviezen ten behoeve van leerkrachten en intern begeleiders, preventieve activiteiten en deskundigheidsbevordering.		
<i>Aanmeldingsprocedure</i>			
2b	De aansluiting van het ZAT op de interne zorgstructuur (toeleiding, overleg, terugkoppeling, verantwoordelijkheden) is geregeld		
2c	Het ZAT heeft een procedure voor aanmelding van de probleem- en vraagstelling rond een leerling. Daarin is vastgelegd wie de aanmelding verricht en welke informatie vooraf wordt verzameld.		
2d	De aanmeldingen zijn vooraf aan het casusoverleg bekend bij de leden van het ZAT.		
<i>Crisisafhandeling</i>			
2e	Men beschikt over een procedure voor het afhandelen van crisisaanmeldingen buiten de reguliere bijeenkomsten van het ZAT om.		
<i>Casusoverleg</i>			
2f	Bij het bespreken van de leerlingen wordt de regulatieve cyclus gevolgd (probleem-/vraagbreng, vraagverheldering via aanvullende informatie, multidisciplinaire analyse, oplossingsrichtingen vaststellen, acties afspreken, terugkoppeling, in de volgende bijeenkomst de evaluatie van de ondernomen acties, en vervolgens later eventueel afsluiting en nazorg)		
2g	Er is een afgesproken wijze van terugkoppeling van acties naar de schoolintern betrokkenen.		
<i>Sluitende aanpak en regie</i>			
2h	In geval van eventuele meerdere noodzakelijke interventies ('sluitende aanpak') in de verschillende leefgebieden van de leerling (thuis, school, publieke domein/vrije tijd) worden de samenhang en afstemming van in het ZAT vastgesteld en wijst de		

	voorzitter iemand aan die de coördinatie en verdere uitvoeringsregie op zich neemt, en aanspreekpunt is voor de leerling en de ouders.			
<i>Activeren van hulp/zorg</i>				
2i	De functionarissen in het ZAT zijn in staat zijn de afgesproken zorg in/vanuit hun eigen organisatie snel te activeren. Ze zijn hiertoe gemandateerd vanuit de organisatie.			
<i>Uitvoering van overbruggings- of wachtlijsthulp</i>				
2j	Tussen de partijen in het ZAT bestaan afspraken over gezamenlijke inspanningen voor het verkorten van het proces van verwijzen en voor wachtlijstoverbrugging.			
<i>Toeleiding naar hulp in geval van zorgmijding</i>				
2k	Het ZAT heeft een procedure voor hoe te handelen in geval van weigerachtige en/of zorgmijdende leerling/ouders.			
<i>Vorbereiding indicaties</i>				
2l	Wanneer er één of meerdere indicaties nodig zijn voor in te zetten zorg, dan worden die in het ZAT zodanig voorbereid dat de functionaris in het ZAT bij wiens organisatie de zorg wordt gevraagd die zo snel mogelijk kan activeren.			
2m	In geval van meerdere indicaties worden de regionale afspraken tussen BJZ, CIZ en de CvI's voor cluster II, III en IV nageleefd over cliëntvriendelijke integrale indicatieroutes. Deze regionale / provinciale afspraken zijn afgestemd met ZAT's en Centra voor Jeugd en Gezin.			
<i>Aandacht voor doorgaande zorglijnen</i>				
2n	Vanuit het ZAT worden ten behoeve van geïdentificeerde zorgleerlingen bijdragen geleverd bij het opstellen van handelingsplannen voor de aanpak en begeleiding van deze leerlingen bij de overgangsmomenten.			
2o	Het ZAT levert een bijdrage aan het vroegtijdig bepalen welke leerlingen als risico-/zorgleerlingen voor de overstap naar de volgende onderwijsvorm moeten worden aangemerkt, en aan het opstellen van handelingsadviezen voor de aanpak en begeleiding van die leerlingen bij de overgang.			
2p	Het ZAT bespreekt in haar eerste bijeenkomst na het overgangsmoment de door de vorige school aangemelde risico-/zorgleerlingen. De ZAT-leden brengen hun specifieke expertise en eventueel eigen dossierinformatie in bij de multidisciplinaire beoordeling van die leerlingen. Op basis daarvan geeft het ZAT handelingsadviezen aan de school betreffende de zorg voor deze leerlingen.			

2q	In het geval dat een casus bij de overgang naar vervolgonderwijs door het ZAT nog niet is afgesloten vindt -naast de overdracht van school naar school- ook 'warme' informatieoverdracht van ZAT naar ZAT plaats.			
<i>Leerlingenzorg op het niveau van het samenwerkingsverband</i>				
2r	De begeleiding van de zorgleerlingen start op basis van het handelingsgerichte advies vanuit het ZAT.			
<i>Voortgangsevaluatie, nazorg en afsluiting</i>				
2s	Per bijeenkomst wordt tijd gereserveerd om terug te komen op gemaakte afspraken over acties bij eerder besproken leerlingen. Eventueel leidt deze evaluatie tot bijstelling van de acties, of tot afsluiting van de casus.			
<i>Registratie</i>				
2t	Er vindt tijdens het casusoverleg een registratie plaats van probleem, vraag, analyse, in te zetten functies, afgesproken acties, en van wie de acties uitvoeren.			
2u	De ZAT's hanteren een samenhangend volgsysteem en dossiervorming voor zorgleerlingen.			
3. Voorwaarden		De praktijk voldoet aan het criterium		
		Nee	Deels	Ja
<i>Stuurgroep</i>				
3a	Er is een stuurgroep waarin de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het ZAT wat betreft de totstandkoming en instandhouding is geregeld.			
<i>Het team</i>				
3b	Het ZAT is in staat tot multidisciplinaire meningsvorming en interdisciplinaire besluitvorming.			
3c	De deelnemers van het ZAT laten in hun samenwerking, onderling en met de schoolintern betrokkenen, zien dat men zich verantwoordelijk voelt voor de zorg ten behoeve van de leerlingen uit de schoolpopulatie.			
3d	Het voorzitterschap draagt bij aan een taak- en resultaatgericht team.			
3e	Minstens eenmaal per jaar evalueert het ZAT haar functioneren.			
<i>Interne leerlingenzorg</i>				
3f	De school heeft een interne zorgstructuur en een bij de leerlingenpopulatie passend zorgaanbod; de relatie met eventueel een bovenschools aanbod van het			

	samenwerkingsverband is vastgelegd.			
3g	De werkwijze en inzet van gevalideerde instrumenten van vroegtijdige signalering binnen de school zijn vastgelegd.			
3h	Bij alle professionals binnen de school zijn de functies van het ZAT bekend.			
3i	Het ZAT wordt via de interne leerlingenzorg ook bijtijds ingeschakeld als middel tot het realiseren en inzetten van alternatieve leerroutes, en om het aantal crises(-interventies) en schooluitval te voorkomen.			
<i>Convenant</i>				
3j	Afspraken tussen instellingen over samenwerking in het ZAT zijn vastgelegd in een convenant. Hierin is in ieder geval opgenomen: doel van de samenwerking; de samenstelling ZAT; de inzet van de partijen; afspraken over de verwerking van privacygevoelige informatie.			
<i>Samenstelling ZAT</i>				
3k	De samenstelling van het ZAT vormt een afspiegeling van de (mogelijke) zorgvragen en -behoeften van de leerlingpopulatie.			
<i>Bijdragen ZAT-leden</i>				
3l	Voor iedere functionaris in het ZAT is duidelijk welke bijdragen wat betreft inhoud en omvang verwacht worden, en welk mandaat men heeft vanuit de eigen organisatie bij het activeren van afgesproken zorg.			
<i>Samenwerking met ouders</i>				
3m	Ouders en leerlingen zijn betrokken bij de voorbereidingen van de ZAT-besprekingen, een en ander onder de condities van een privacyprotocol en van afspraken hierover met alle betrokkenen binnen en buiten de school.			
3n	Expertise van ZAT-functionarissen wordt ingezet, al dan niet met (lichte) dwang en drang, wanneer de school 'ouders niet in beweging krijgt'.			
<i>Afspraken rond privacy</i>				
3o	Het ZAT werkt met een privacyreglement en protocol welke gebaseerd zijn op de wettelijke regels rond privacybescherming.			
<i>Financiering ZAT</i>				
3p	De financiering van de inzet van de functionarissen, van de materiele voorwaarden, en van de secretariële ondersteuning van het ZAT is geregeld.			

<i>Verwijsindex en Elektronisch Kind Dossier</i>				
3q	De functionarissen in het ZAT maken gebruik van de Verwijsindex en van het Elektronisch Kind Dossier.			
<i>Protocollen en procedures</i>				
3r	Aansluitend op de eerder weergegeven criteria hanteert het ZAT protocollen en procedures voor de volgende aspecten: ▪ het betrekken van leerling en ouders bij het ZAT ▪ totstandbrenging 'sluitende aanpak' ▪ in geval van stagnatie bij het realiseren van zorg ▪ realiseren van overbruggingshulp ▪ klachtenregeling			
4. Beleid en borging		De praktijk voldoet aan het criterium		
		Nee	Deels	Ja
<i>School en partners</i>				
4a	Doelen, functies, samenstelling en inzet leden van de ZAT's zijn vastgelegd in een beleidsdocument en in een overeenkomst tussen besturen en organisaties.			
4b	Het ZAT en het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn aan elkaar verbonden via vertegenwoordigers van de daarvoor in het lokale overleg tussen partijen aangewezen organisaties zoals BJZ, (S)MW of JGZ.			
<i>Schoolzorgplan</i>				
4c	In het zorgplan van de school of het samenwerkingsverband is vastgelegd hoe de doelen en de functies van het ZAT aansluiten op de interne zorgstructuur.			
<i>LEA</i>				
4d	In de Lokaal Educatieve Agenda, met de gemeente als actieve regievoerder, is de relatie tussen ZAT en andere lokale partijen geregeld, en zijn de specifieke bijdragen van het ZAT aan verbetering van de onderwijs- en zorgstructuur vastgesteld.			
4e	De afspraken hebben betrekking op het doel van de samenwerking met de ketenpartners, het te voeren overleg, afspraken over hun inzet, verkorten van het verwijzingsproces, het in elkaar schuiven of harmoniseren van registratiesystemen, en de mandatering.			
<i>Bekendheid</i>				
4f	De afspraken zijn bekend bij de functionarissen in het ZAT en bij de organisaties die zij vertegenwoordigen, en bij de lokale en provinciale beleidsmakers rond onderwijs			

	en jeugdzorg.			
<i>Meten en verbeteren</i>				
4g	De resultaten van de acties van het ZAT worden gemeten; de uitkomsten van de meting leiden tot verbetering van werkprocessen en voorwaarden.			
4h	De uitkomsten van de meting zijn mede de basis voor preventieve acties/interventies binnen de school.			
<i>ZAT op het niveau van het samenwerkingsverband</i>				
4i	Indien er sprake is van een ZAT op het niveau van het samenwerkingsverband is vastgelegd: ▪ de relatie met de schoolgebonden ZAT's ▪ doelen en functies ▪ het werkproces ▪ de deelname			
4j	De zorgvoorzieningen van het samenwerkingsverband verantwoorden zich jaarlijks over de bereikte resultaten.			